

ሰረብ

ሕሰብ አስተውዕል ተማራመር ተባራብር

ሰረብ፡ ማለት ደበና ጸዕቂ ፈጠራ ማይ ከዘንብ ጀሚሩ ማለት እዩ። ብስነ ሞጎት ባህርያት ተፈጥሮ አናባብራ ወይ ተፈጥራዊ ሕጊ ምልውዋጥ አብ አርባዕተ ወቅቲታት ይመቐልወን። ን-አብነት ወቐቲ ዝኖብ፣ ወቐቲ ጽድያ... ወዘተ። ደቂ ሰባት ምስ ኩነትን ግዜን ብጥንቃቄ ናብ ጠቕሞም/ረብሐኡም ዘውዕልዎ መደበ ስርሓት ሰሪዖም ምስ ዘይጸንሑ፣ እቲ ኩነታት ይሓልፎምዎ ዝመኸነ ወቐቲ ተባሂሉ ወይ-ካኣ ከሲሮም ንግዜ ብብላሽ ኣሕሊፎም ይብሃል።

ሰረብ ኣንጻላልዩ ከዘንብ ተቐሪቡ ክነሱ፣ ብርቱዕ ንፋስ መጺኡ ደፊኡ ናብ ካልእ ቦታ ክግዕዝ ተኸእሎ ከም ዘሎ ሚትሮሎጂያዊያን/ስነ-ሃዋህታዊያን ይሕብሩ እዩም።

እዚ ኣብነት ዘልዓልኩ ነዚ ማፍያ ደስቡጣ ስርዓት ኢሳያስ ምስ ጉጅሉኡን ካብ ስሩ ተበንቑሱ ክድርብ፡ ከም ሰረብ ኸወቐዕ ቀሪቡ ከሎ ንፋስ ዝወስዶ፣ ብሰንኪ ተቐሪብካ ተዳሊኻን ዘይ-ምጽናሕ እቲ ወርቃዊ ግዜ ይሓልፍኖም ዕምሪ ኢሳያስን ስርዓቱን ይነውሕ ከም ዘሎ ኣብ ኩሉ ዓውደ ዘተን ሚድያን ሶፕሌል-ሚድያን ተዘትይሉን ዝዘተየሉ ጉዳይ ኮይኑ፣ ኩላትና'ውን እንግንዘበ ኩነት እዩ።

ስለምንታይ ከምኡ ይኸውን ? እንታይ እዩ እቲ ጸገም ? ጠንቁ ታሪኻዊ ጉዕዞ ቃልስና፡ እቲ ኣብ ሞንጎ ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራን፣ ህዝባዊ ግንባር ሓርነት ዝተኸየደ ገበናዊ ውግእ ሕድሕድን፣ ኣብ ውሽጠን ዝነበረ ግርጭትን፡ ዝወስድኦ ዝነበራ መስርሕ ታሪኻዊ በደላትን፣ ዝተፈጥረ ቁማትን ምጥርጣራትን ቅርሕንትን፣ ካብኡ ሓሊፉ ድሕሪ ብሓይሊ ብረት ንባዕዳዊ መግዛእቲ ኣብ 1991 ካብ መሬት ኤርትራ ጓሕጉሕካ ምውጻእ፡ ክከየድ ዝነበሮ ሃገራዊን ፖለቲካዊ መስርሕ ሲኒት ዕዮታትን ብግብሪ ፣ ንኹሎም ደቂ ሃገር ዘሳትፍ፣ ካብ ውድብ ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ ከም ውድብ ጀሚርካ፡ ንኹለን ክፍልታት ኤርትራ ካብ ደጋ ወይነ-ደጋ ዝካፈለኦ ነናተን ወከልቲ ብምስዳድ ዝዋሳኡ መሳገሪ ባይቶ ሃገር፣ ካብኡ ዝወጽእ ግዝያዊ መሳገሪ ፈጻሚ-ኣካል፣ ግዝያዊ ፈራዲ ኣካል፣ ብፍላይ ክኣ ንዝነበረ በደላት ዝተፈጸሙ ገበናትን እትመሚን ፍታሕ ንኸረክብ ባይታ እትፈጥርር ሓቃዊት ሽማግሌ ወይ ኣዋሃዲት ሽማግሌ ኣውጺእካ ናይ ዕርቅን ንበደለኛታት ክኣ ኣብ ቅድሚ ሕጊ ቐሪቦም ፍትሓዊ ፍርዲ ኸረኸቡ ምግባር፣ ንሃገር ሰላም እትረኽበሉ፣ ማሕበራዊን ቁጠባዊን ምዕባሌታት እተሳሰለሉ መስርሕ ዘይተከተለ ስለ ዝኮነ እዚ ዘሎናዮ ኩነት ክኸውን ኪኢሉ ዶ ክንብል ንኸእል ? ።

ኩላትና ከም እንፈልጦ ህዝባዊ ግንባር ሓርነት ኤርትራ ስልጣን ቢሒቱ ባዕሉ ምስግጋር ክገብር ብምባል ኣብ ሳልሳይ ጉባኤኡ ብ-መሰረት ካልኣይ ጉባኤኡ ዝተሞርኮሰ፡ ቻርተር ሰነዱ ካብ ህ.ግ.ሓ.ኤ. ናብ ህ.ግ.ደ.ፍ. ተሳገሩ። ስጋብ ቁዋም 1997 ክጸድቕ ገይሩ ። እቶም ደሞክራሲያውያን ባእታት ንምትርጓሙ ክጽወዑን ክደፍኡን ከለዉ፣ እዚ ማፍያዊ ደስቡጣ ኢሳያስ ምስ ጉጅሉኡን ግን፣ ንኹሎም ግዝኣተ-ሕጊ ዝጠልቡ ዓበይቲ ሰበሰልጣን ሓለፍቲ ብሕቲ ጋዜጣታትን ዓበይቲ ዓዲ፣ ሓለፍቲ ሃይማኖት ዘለዉዎም ተሓይሮም ኣበይ ከም-ዘለዉ ዘይፍለጥ ፡ ብሓጺሩ ብምልእታ ሃገርና ናብ ቤት ማእሰርቲ ለዊጦማ ኣለዉ።

እንሆ ካብ ቤት ማእሰርቲ ናብ ድኽነት፣ ድንቁርና፣ ሕማም ዝመልኣ፣ ንደቃ ዘይትኸውን ሃገር ኮይናስ ፡ ካብ ውግእ ናብ ውግእ እናተሳገረት ህዝባ፣ ተባዕታይን ኣንስታይን ጾታ ደቃ፣ ዝጸንተሉ ህሞት እዩ ነይሩን ዘሎን ። እዚ ንናጽነት ሃገሩ መመጠኒ ዘይብሉ ዝሰውኦ ፣ ከም ባህሩን ልምዱን ንሕጊ ዝምእዘዝ ህዝቢ ኣብዚ ከምዚ ክወድቕ ክትርእዮ ከለኻስ ስለምንታይ ? ዝብል ሕቶ ክመጸካ ባህርያዊ እዩ ።

እዚ ደስቡጣ ስርዓት ንህዝቢ ከም ናቱ ጥሪት ወይ ግዙኡ ገይሩ፣ ከም ድላዩ ክገብር ምኸኣሉ እንታይ ጥበብ ይጥቀም ? እቲ ኣብ ዲያስጵራ ዘሎ ህዝቢ ብሓፈሻ ብፍላይ ክኣ ኣብ ደምበ ፍጥሒ ዝውሳእን ዝንቃሳቐስን ደምበርዶ ንፍትሒ ንምንጋስን፣ ዲሞክራሲ ንምጥጣሕን፣ ግዝኣተ-ሕጊ ምምሕዳርን ዝብል ኣምር ጥልቕ ዝበለ መጽናዕቲ ገይሩ

እዩ ? እንተ-ደአ ገይሩ ስለምንታይ-ደአ ንሰልትን፣ ስትራተጂን ደሰቡጣ ስርዓተ ኢሳያስ ክኸሸሕን ከጋልጽን ብዘይ ደገፍትን ተዳናገጽትን ክተርፍ ክገብር ዘይካኣለ ? ።

እቲ ይደግፍ ይዳናገጽን ዝብሉ ዜጋታት ኣብ ደሞክራሲያውያን ሃገራት ዝነበሩ ብፍላይ፣ እቶም ካልኣት'ውን እዚ ስርዓት'ዚ ንህዝቦም ዘጽንት፣ ኣብ ዳንከራ ዓውደ ውግእ ዝሃጥር፣ ባዕሉ ሃገር ዋላ-ሓንቲ ዘለዋ የብላን እናበለ ጽግዕተኛ ኢትዮጵያ ክትከውን ይጽዕር ምህላው-ዶ ክርእይዎ ወይ ክርድእዎ ኣይኸእሉን እዮም ? ድሕሪ ምስ ኢትዮጵያ ብፈደረሺን ተቐሪፍ ክትነብር ወሲና እንተ በሎም'ከ እንታይ ክብሉ እዮም ?

እዚን ከምዚን ዝሓመሰሉ ሕቶታት ንነፍሲ ወከፍ ንፍትሒ ዝቃለሱን ዝምነዩን ድቃስ ከሊእዎም ዝነበረን ዘሎን፣ ኮይኑ፡ መዓልቲ ምስ መዓልቲ ሓድነትን ሓቢርካ ምስራሕን ዓው ኢሉ ምጽዋዕ ጥራይ ዘይኮነስ ንምምጻኡ'ውን ጻዕሪ ከካይድ ይርከብ ኣሎ ።

እብዚ ድሮ ኣርባዕተ ወርሒ ተኸሲቱ ዘሎ ናይ ጎረቤት ሃገር ኢትዮጵያ ግርጭታት ብሓፈሻ፣ ብፍላይ ክኣ ኣብ ምንጎ እቲ ከም ማእከላይ መንግስቲ ዝፍለጥ ቀዳማይ ሚንስትር ኣብይን፣ ምስ መሪሕነት ክሊ ትግራይ ህ.ወ.ሓ. ት.(ወያነ) ዝካየድ ዘሎ ሓድሓዳዊ ውግእን ፡ ብደሰቡጣ ኢሳያስ ተጠጂኡ ዝተሃንደሰ፣ ዘየድሊ ውግእ ምጥፋእ ህዝቢ ትግራይ፡ ከም ሕማም ተላገብ ምጥፋእ ህዝቢ ኤርትራ በጺሕዎስ እዚ እንርእዮ ዘሎና ጸልማት እዋን፣ ዓለም'ውን ትኹኑኖን ጠጠው ንኹብል እትጽውዖ ዘላ ኩነት እዩ ።

ህዝብና ኣብዚ ክግበር ዘይነበሮ ውግእ ሓድሓድ ጎረቤት ሃገር፡ ከም ፖለቲካ መርገጺ ተጋማሚዑ፡ ገሊኡ ደጋፊ ኣብይን ኢሳያስን፣ ገሊኡ ድማ ደጋፊ (ወያነ) ህ.ወ.ሓ.ት. ከም መሪሕ ክሊ ትግራይ፡ ገሊኡ ክኣ ደገፍ ንህዝቢ ትግራይ ዝዓለመ፣ ፍልይልይ ዝበለ መርገጺታትን መግለጺታትን እንርእዮ ዘሎና ጉዳይ ኮይኑ፤ ህዝቢ ኤርትራ ደቁ ኣብ-ዘይ ናቶም ኩናት ኣትዮም ይስዉኡን ብገበን ይኸሰሱን ጥራይ ዘይኮነስ ልእላውነት ካልእ ሃገር ጢሒሱ፤ ሃገርና ክኣ ብወተሃደር ኢትዮጵያ የዕለቕሊቻ ከም መንጠሪ ቦታ ይጥቀሙላ ንሕጂ !! ጽባሕ'ከ ንዝብል ግን ዋላ ሓደ ክምልሶ ዘይካኣለ ኮይኑ ኣብ ጸንኩር ኩነታት ንርከብ ። ብወገና ግን(de-facto) ብግብሪ ኤርትራ ኣብ ትሕቲ ግዝኣተ ኢትዮጵያ እትቐረንሉ መገዲ ድሮ ተጀሚሩ ዝብል ራኢን ስሚዒትን ክሓድረና ኪኢሉ ኣሎ።

እዚ ኩሉ ስለ ምንታይ ኢልና ክንማራመር ከሎና እቲ ጠንቂ መሰረቱ፣ እቲ ካብ ኣቦታትና ዝወረሰናዮ ፍቅሪ ሃገር፡ ሃገር ቅድሚኡ ኹሉ ስለ እንሰርዖ፡ ሓሉፋት ሃገራውያ ኮይኑ ስለ ዝስምዓና፣ጥልቕ ኢልና ኣብ ምንጎ (Nationalism) ፍቅሪ-ሃገር ወይ ሃገርኝነት ምስ (Patriotism) ሃገር-ኣፍቃሪ ወይ ሓርበኝነት፣ ዘለዎም ፍልልይ ብደንቢ ወይ ብ-ዕምቆት ስለ ዘይ-ተረዳእናዮ ኮይኑ ይስምዓና።

ስለዚ መጻሕፍቲ ታሪኽ ክንውከስን ብግቕምና ክነብርህ እቲ ንዓና ሓሊኹ ሓዙና ዘሎ ከነለልዮ ሓጋዚ ይኸውን ብምባል ነዚ ጥምረ ሓሳብ ነቕርብ።

ንመጀመርያ (Nationalism) ፍቅሪ-ሃገር ወይ ሃገርኝነት ዝተጠቐመ (Johann Gottfried Herder) የሃን ጎትፍረይድ ሄርደር ፍላስፋ ወዲ ፖሎንያ ብ-1774 ዝጻሓፎ ሃገራውያን ዑዙዝ ፍቅሪ ሃገርም ከሓድሮሎም ከም ዘለዎም ሚሂሩ። ፖለቲከኛታት ክኣ ክጥቀሙሉ ጀሚሮም።

ነዚ ዓይነት ትምህርቲ ንዜጋታት ካብ ካልእ ሃገራት ንላዕሊ፣ ሃገርም ብዝላዓለ ከፍቅሩን ስጋብ ንኻልኣት ህዝብታት ምጽላእ ዝበጸሕ ሓሉፍ ሃገራውነት ምህላው ዝሓዘለ ፍልስፍና እዩ ነይሩ ።

ሄርደር ክገልጽ ከሎ፣ ዝዓበዩ ሓጎስ ወዲ ሰብ እቲ ተፈጥሮ ዘምጽኦ ሃገራዊ ማሕበረ-ሰብካ ጥራይ እዩ ናትካ ክኸውን ዘለዎ ። ናጽነትን ፍትሕን ዝብላ ቃላት(ግሳት)ፈጺሞም ኣይጥቀሙን እዮም ። ን-ሄይደር ሃገር ሓደ ባህሊ ዘለዎ ኣብ ታሪኽ ዝተሰረተ፣ብቋንቋ ይኹን፣ ኣብ ናቱ ለተራተር ወይ ስነ-ድርሰት ዝምርኮሶ፣ እምነትን፣ ስነ-ጥበብን ሳይንስ ናቱ ዝውንን ሕብረተሰብ ከም ሓደ ሰብ፡ ሓደ ስትንፋስ ፣ ሓደ ኣካል ክሕሰብ ይካኣል ።

ሃገር ማለት ሂወት ማለት እዩ። ነፍሲ ወከፍ ሰብ ን-ባዓልቲ ቤቱን ደቁን ዘፍቅር፣ ኣብ ዓለም እቶም ዝበለጹ ስለ ዝኾኑ ዘይኮነስ፡ ጥራይ ናቱ ስለ ዝኾኑ እዮም ። ተፈጥሮ እውን እንተኾነት ደቂ ሰባት ሃገራዊ ባህሎም ከፍቅሩ እያ እትደሊ።

ብተወሳኸ እዞም ከምዚ ዓይነት ስነ-ሐሳብ ዝኸተሉ፣ንሐሳባቶም ግብርታቶም ከደልድሉ ምእንቲ ዝጥቀምሉ ምስጢራዊ ስልቲ፣ ንናትና ተፈጥሮ ክንመስልን ሃገርና ማህጸን መፈጠርና ስለ ዝኾነት፡ ሚሕር ፍቕሪ ልዕሊ ሂወትና ክህልወና ግዴታና እዩ። ስጋብ ዚቐዘሙ/ዘርዕድ ካብኡ ሓሊፉ ብትሪ ንዓቕቲን ፈንፈንትን ተጻባእትን ክንከውን ይግባእ ይብል። ንናብራ ናይ ካልኣት ህዝብታት ምስ ናትና ባህልን መናባብሮን ዘይቃዶ ምስ ዝኸውን ካባና ክርሕቕ ጥራይ ዘይኮነስ፣ ክጠፍኡ ክንገብር ናትና መበትን ግዴታን ሓላፍነት እውን እዩ ። ዝብል ጸዑቕ ኣስተምህሮ ብምሃብ ንኣንጎል ደቂ ሰባት ይሓጽብዎን ሃገራዊ ስኽራን ክም ዝሓድሮም ይገብሩ።

እንተ ደኣ ተፈጥሮ ዝሃበና ዜጋዊ ንጽህና/ጽሪየት ዓሌት ብጉቡእ ክንሕዞ ኮይና፣ ናትና ሓቀኛ ሃገራዊ ባህሊ ምስ ናይ ካልኣት ህዝብታት ክትሓወስ የብሉን። እዚን ከምዚ ዘኣመሰለ ምስ ተፈጥሮ እናዛመዱ፣ ደረቓት ስነ ራኢ፣ ናብ ዓለታዊ ጽሊኢ ዘብጽሕ እዮም ዝምህሩ ።

እዚ ሰንካም ዓይነት ፍልስፍና ከም ናይ ሂትለር ናሲዝም፣ ናይ ሞሶሊኒ ፋሺስምን ካሎት ዕሉላት ደስቡጣውያን ስርዓታት ተጠቒሞሙሉ እዩም። እስከ ዝግ ኢልና ንሕሰብ ፡ እዚ ኣብ ሃገርና ኣብ ስልጣን ተወጢሑ ዘሎ ደስቡጣ፣ ንህዝብና ከም ናቱ ዑሱብ ድልዮቱ ዝገብር፣ንሃገርና ከም ድልዮቱ ኣብ ዕዳጋ ዘውርዳ፣ ነቲ ኣብ ሓቀኛን ንጹሁን ስሚዒት ሃገር ተመርኩሱ ኤርትራዊ ዜግነት ፍሉይን ሑሉፉን ክኸውን ከም ዘለዎ ገይሩ።ምስ ኩለን ኣብ ከባቢና ዘለዎ ሃገር ከም ዝዋጋእ ገይሩን ይገብርን ኣሎ። ካብዚ ናይ ፍልስፍና ሄይደር ዝነቀለ፣ በዓል ሂትለርን ሞሶሊኒን ካልኣትን ዝተጠቐሙሉ ስነ-ሐሳብ ዝፈልዮ እንታይ ኣለዎ ? ።

እዚ ሓደገኛ ጠንቃም ሕማም ተላገብ ዕዘዝ ፍቕሪ-ሃገር(NATIONALISM) በቲ ክታሓዞ ዘለዎ ኣጋባብ ስለ ዘይተታሕዘ፡ ኣብ ገድልታትና ዝሰረተ ኣብ ምንቕስቓሳትና ጽልዎ ዝገበረ፡ ኣብ ደምበ ፍትሒ ሰረት ዘለዎ ኮይኑ፡ ኣነ እዩ እቲ ቁኑዕ፣ ናተይ ስነ ሐሳብ እዩ እቲ ዝበለጸን ከምረጽ ዘለዎ ብምባል ጠንቂ ዕግርግርን ዘይ-ምውህሃድን ሓቢርካ ዘይ-ምስራሕን ዘብጽሖ ኢልና ክንሓስብ ተገዲድና ።

ነዚ ዓይነት ስነ-ሐሳብ ዝጻረር ወይ ተጻይነት ፍልስፍና፡ ክኣ(Patriotism) ሃገር-ኣፍቃርነት/ሓርበኝነት ሪፖብሊካዊ እዩ። እዚ ዓይነት ስነ ሐሳብ ናትና እሙንነት፣ፍቶት ማዕረ ምስ ህዝባዊ ናጽነት ዝትሓሓዝ፣ ኣብ ቅድሚ ሕጊ ማዕረ ዝኾነ፡ መሰልን ጉቡኡን ተማዛዚኖም ዝኾዱ፡ ፍቕሪ ሃገር ክኣ ኣብ ሲኒት ውህደት ሓድነት፡ፖለቲካዊ ናጽነትን ግዝኣተ-ሕጊን ማሕበራዊ ምስትኽካል ዘለዎ፣ ኣብ ነንሕድሕድ ምክብባርን ምትሕልላይን ዝተሰረተ ክኸውን ከሎ እዩ ይብሉ ።

ዓቢ ሊቕ ዝኾነ (Jean- Jacques Rousseau) ጀኣን ጃክ-ሩሶ ኣብ 1712-1778 ግዜ ከምዚ ኢሉ ጸሓፊ ነይሩ፣ “ ሃገር ብዘይ ናጽነት፣ናጽነት ብዘይ ረብሓ/ድግነት፣ ድግነት ብዘይ ህዝቢ” ክህልዉ ኣይግባእን።

ሓደ ፍላጎፋ ናይ ታሪኽ ከም ዝብሎ ቃል ሃገር (COUNTRY)ማለት ናይ ህዝቢ ስልጣን(Republic)ሪፖብሊክ ወይም ንግዝኣተ-ሕጊ ምምእዛዝ ምስ ናጽነት ደቂሰባት ኣተኣሳሲርካ፣ ከም ኣብነት ንምጥቃስ፣ ዋላ’ኳ ግሪኻውያን ብ-ኣራኣእያን ኣዋዳድባን ፖለቲካ ፍልልይ እንተ ነበሮም፣ እቲ ሃገራዊ ስሚዒትን ጥምረትን ግን መሰረት ሓድነቶም እዩ ነይሩ ይብል። ልክዕ ከም ኣብነት ኣቦታትና ሸኽ ዓብደልቃድር ከቢረ፣ ኣቦና ወልደኣብ ወልደማርያም፣ ሸኽ ኢብራሂም ሱልጣን፣ ኣቦና ራስ ተሰማ ዝማሃሩና ሃገር-ኣፍቃርነት/ሓርበኝነት ፣ ብወገን ደምበ ፍትሒ ኣሰሮም ዘይ-ተኸተልናን ፈጺምና ዝዘንጋዕናዮ ኮይኑ ይሰማዓና ።

ተመልስካ እንተ ሪኢኻዮ እዚ ናትና መወከሲ፡ ነቶም ሪፖብሊካውያን ሃገር ሓደ ፖለቲካዊ ባይታ፡ ክኸውን ከሎ ን-ኸም በዓል ሄይደር ክኣ ብተፈጥሮ ዝዋሃብን ዝዕቀብን ዘለዎ ክብሉ ከለዉ፡ ካብቲ ናይ ሪፖብሊካውያን ንላዕሊ ብዝበለጸ ሃገራዊያን ኮይኖም ከም ዝስምምዎ እዮም ዝቐርቡ። ሪፖብሊካውያን ብወገናም ፍትሒ ርእሲ ኹሉ ብምቕማጥ፡ ኣብ ሕውነታዊ፣ ምሕዝነታዊ፣ ማዕርነታዊ፣ ዝተሞርኮሰ ተዋሃሂድካ ምንባር፣ ናጽነት ውልቀ ሰብ ምስ ናጽነት ናይ ካልኣት ዘይጋጮ፣ ናጽነት ሓደ ሃገር ንናይ ካልኣት ሃገራትን ህዝብታትን ዘይ-ዕምጽጽ/ዘይ-ረግጽ ብምባል ነቲ ሕሉፍ ሃገራውነት ዘፍርስ ፍልስፍና የቐምጡ።

ብወገና እቲ ክኸውን ዘለዎን ፍቕሪ ሃገርካን ህዝብኻን ነዚ ናይ ሪፖብሊካውያን ስነ-ሐሳብ ዝተሞርኮሰ እዩ ዝብል ጸኑዕ እምነት ኣሎና ። ንምንታይ ኣብ ከምዚ ዝበለ ስነ-ሐሳብን ስነ-ምግባርን ኢና ናጻ ኮይና መሰልና ንምርካብ ከነራጋግጽ እንኽእል።

ፈላግት ናይዚ ስነ ሓሳብ ጸቂጦም ዝዛረብሉ፣ ህዝባዊ ስልጣን ክህሉ ዝቃለስ፣ ናጽነት ውልቀ ሰብ ኣብ ናጻ ሕብረተሰብ ዝብል ስነምግባርን ራኢን ዝውንን ፡ ህዝባዊ ኣእምሮ ወይ ንምሕሳብ ክበቅዕን ምእንቲ፣ ብቐዳምነት ነቶም ተፈጥራዊ ባህርያት ምፍቃር-ሃገርን፣ ናትካን ናይ ስድራኻ ረብሓ፡ ልዕሊ ናይ ህዝብኻ ምስራዕ ዝብሉ ዓመጻዊ ርእሰ-ሓሳብ፡ ገደብ ክግበረሉን ክእገዱን ምስ ዝኸኸል ጥራይ'ዩ ይብሉ።

ወሲኹም ሓዲ ሓርበኛ (patriot)ፈታው-ሃገር ክኸዉን ብቐዳምነት ሲቪካዊን ሞራላዊን መምርሒ ናይ ዝሓሰብ የእምሮ ከጥሪ ከሎ እዩ ይብሉ።

ስለዚ ኩቡራት ተኻታተልቲ ወይብ-ሳት እዚ ን-30 ዓመት ከም ድልየቱ ከም እንስሳ ጥሪቱ ገይሩ ኣብ ዝደለዩ ዝወስደና ዘሎ ደስቡጣ ስርዓት ኢሳያስ፣ ናጻ ክንከዉን እሱ ዘተኣታተዎ ሕሉፍ ፍቕሪ/ሃገር(Nationalism) ብቲ ሓቃዊ ሃገር-ኣፍቃርነት(Patriotism) ክትካእን ወይ ናትና ጌርና፣ ፍትሒ-ሲኒት-ምክብባር-ምትሕልላይ- ሓድፍጊ-ሓልዮት ዝመልኦ ናብራ ክህልወና፣ ሓቢርና ንቃለስ፣ ንማፍያዊ ደስቡጣ ስርዓት ካብ ሱሩ ሚሒና ክንድርብዮ፣ ኢሂን ሚሂን ኢልና ኣብ ግብፊ ዝርኣ ስራሕ ነተግብር።

ናይ መጠረሽታ ለበዋና ኣብ ፍሉይ እዋን ኩሉ ኣጽዋር ውድባትና ምንቅስቓሳትና ኣውራድና፣ ናብቲ ኡንኮ ጸላኢ ክንጥምት ምእንቲ፣ ዘሎና ውድባዊ መደባተ ስራሓት የዕሪፍና፣ ናይ ኩላትና ድልየትን ጸዕርን እዚ ሰይጣናዊ ስርዓት ምልጋስ ካብ ኮነ፡ ሓይልታትና ኣዋሃሂድና ሓቢርና ክንሰርሕን ክንጥመርን ምስ እንኸእል ፣ ከም ንዕወት ኣብ ጥርጥር ዝኣቱ ኣይኮነን። “ሓቢሩ ዝተጠምረ ማእዶ መሪየት ይኹስትር” ዝባሃል ምስላ ኣቦታትና ንዘክር።

ሕጂ'ውን ንሕሰብ ነስተውዕል ንማራርመር ንባራበር

ኣዳለውቲ ፍትዊ ክፍለ ምስ ብዙ ቡቱኞሊ